

Tieto činy kvalifikovali nižšie súdy ako prečin výzvy k trestným činom podľa § 15, č. 2 zák. č. 50/1923 Sb. z. a n. v reálnom súbehu podľa § 96 tr. z. s prečinom násillia proti orgánom vrchnosti podľa § 4, odst. 2 zák. čl. XL:1914.

Najvyšší súd však nesúhlasí s touto kvalifikáciou. Z uvedeného skutkového stavu je zrejmé, že obžalovaný A. predniesol dva výroky bezprostredne za sebou v jednej súvislosti, že výroky tieto smerovali proti prítomným četníkom a treba ich preto považovať za jeden čin. Výroky tieto obsahujú jednak priamu hrozbu násillím voči četníkom a jednak výzvu k shromaždenému davu, aby sa toho násillia dopustil. Výroky obžalovaných B. a C., z ktorých každý predniesol jeden výrok, smerovali zrejme k tomu, aby obžalovaného A. v odpore proti četníkom podporovali.

Činnosťou obžalovaných boli porušené ustanovenia oboch citovaných zákonov, avšak nelze mať za to, že ide o reálny súbeh dvoch činov podľa § 96 tr. z., lebo každý z obžalovaných vykonal len jednu činnosť, ktorou ten istý právny statok bol porušený, totiž autorita úradov, hľadiac na to, že obžalovaní sa jednak vyhrážali proti orgánom vrchnosti, jednak vyzývali na násillie proti tým istým orgánom. Ide tedy u všetkých obžalovaných o prípad § 95 tr. z., že jedným činom boli porušené ustanovenia dvoch zákonov. Podľa predpisu § 95 tr. z. treba tedy na čin použiť toho ustanovenia, ktoré stanoví najťažší trest, tedy v tomto prípade § 4, odst. 2 zák. čl. XL:1914. Preto mýlili sa nižšie súdy, keď kvalifikovali čin obžalovaných aj za prečin výzvy k trestným činom podľa § 15, č. 2 zák. č. 50/1923 Sb. z. a n. v súbehu podľa § 96 tr. z. s prečinom násillia proti orgánom vrchnosti podľa § 4, odst. 2 zák. čl. XL:1914. Je tu tedy dôvod zmätočnosti podľa § 385, č. 1 b) tr. p., na ktorý treba hľadať podľa § 385, posl. odst. tr. p. z povinnosti úradnej, lebo zákon bol porušený v neprospech obžalovaných.

Najvyšší súd preto pokračoval podľa § 33, odst. 1 por. nov. a kvalifikoval uvedené činy obžalovaných len podľa § 4, odst. 2 zák. čl. XL:1914.

Čís. 6059.

Vyhrážanie trestným alebo disciplinárnym oznámením je síce »hrozbou« v smysle § 350 tr. zák., nie je však pre zamestnanca, ktorý by mohol stratíť zamestnanie len po odsúdení súdnom alebo disciplinárnym, ktoré nezávisí od vyhrážajúceho vinníka, hrozbou »závažnou majetkovou škodou« podľa § 353, čís. 1 tr. zák.

(Rozh. zo dňa 1. decembra 1937, Zm IV 508/37.)

N., poštový doručovateľ, ktorý vyjednával s vlastníkom záhrady o kúpe ovocia pre svojho predstaveného, natrhal na záhrade na skúšku 1 kg 30 dkg hrušiek v cene 1 Kč 30 h. Obžalovaný A., strážca záhrady,

požadoval potom od N. ústne i písomne, aby mu za natrhané hrušky zaplatil 300 Kč, lebo ináč že odovzdá vec súdu a advokátovi, N. bude súdom potrestaný a v dôsledku toho prepustený zo služby. N. obžalovanému požadovanú sumu nezaplatil. Súdny nižších stolíc uznaly obžalovaného vinným pokusom zločinu vydieračstva podľa §§ 65, 350, 353, čís. 1 tr. zák.

Najvyšší súd zamietol zmätočnú sťažnosť obhájcu obžalovaného, pokiaľ uplatňovala dôvod zmätočnosti podľa § 385, č. 1 a) tr. p.; vyhovujúc zmätočnej sťažnosti, pokiaľ uplatňovala dôvod zmätočnosti podľa § 385, č. 1 b) tr. p., zrušil najvyšší súd rozsudky oboch súdov nižších stolíc, pokiaľ čin obžalovaného bol podriadený aj pod ustanovenie § 353, č. 1 tr. z., a túto kvalifikáciu pominul.

Z d ô v o d o v :

S hľadiska § 385, č. 1 a) tr. p. neprávom namieta zmätočná sťažnosť, že nie je daná skutková povaha vydieračstva ani po objektívnej ani po subjektívnej stránke.

Ku skutkovej povahe tohoto činu sa nevyžaduje, aby bolo vyhrožované bezprostredným činom na škodu poškodeného.

Bezzákladná je tiež námietka, že hrozba nebola v tomto prípade spôsobilá vyvolať v poškodenom dôvodnú obavu. Keď obžalovaný vyhrážal poškodenému spôsobením, že bude proti nemu zavedené súdne pokračovanie, ktoré bude mať za následok stratu zamestnania, a keď túto hrozbu opakoval aj písomne, bola hrozba takého rázu, že poškodený mohol sa obávať, že ju obžalovaný skutočne splní a že by z toho mohla nastať pre poškodeného majetková ujma.

Ponevác išlo o 1 kg 30 dkg hrušiek v cene 1 Kč 30 h, obžalovaný však žiadal na poškodenom 300 Kč a v opačnom prípade vyhrážal mu udaním u súdu, spôsobením veľkých výloh a straty zamestnania, neľze pochybovať, že mu išlo o to, aby dosiahol bezprávne majetkového osuhu, pri čom nielen prospech sám o sebe, ale aj spôsob uplatnenia bol bezprávny.

Námietka, že obžalovaný mohol sa domnievať, že jeho škoda sa rovná výške požadovanej sumy, nie je ničím doložená a je v rozpore zo zisteným skutkovým stavom.

Ináč rozhodujúci je bezprávny spôsob opatrenia prospechu. Že však obžalovaný tu nekonal dobromyseľne, plynie jasne z toho, že vyhrážal trestným oznámením a stratou zamestnania, aby obdržal od poškodeného sumu, na ktorú nemal práva.

Dôvod zmätočnosti podľa § 385, čís. 1 a) tr. p. sa tedy nevyskytuje v žiadnom smere a zmätočná sťažnosť bola v tomto bode zamietnutá podľa 1. odst. § 36 por. nov.

Naproti tomu neľze odopreť oprávnenie zmätočnej sťažnosti, pokiaľ uplatňuje dôvod zmätočnosti podľa § 385, čís. 1 b) tr. p. námietkou, že nešlo o vyhrožovanie závažnou majetkovou škodou v smysle § 353,

č. 1 tr. z. Poškodený mal síce zamestnanie poštového doručovateľa, tedy zamestnanie, ktoré mohlo jemu a jeho rodine zaistiť existenciu na celý život, a strata tohoto zamestnania bola by preňho závažnou majetkovou škodu. Avšak táto strata nezáležala od obžalovaného, ale od odsúdenia v trestnom alebo v disciplinárnom pokračovaní, ktorého výsledok nebol závislý od obžalovaného. Išlo tedy len o vyhrážanie trestným alebo disciplinárnym oznámením, čo znamenalo síce hrozbu v smysle § 350 tr. z., avšak nie v smysle § 353, č. 1 tr. z. Preto najvyšší súd vyhovel v tomto bode zmätočnej sťažnosti z dôvodu zmätočnosti podľa § 385, č. 1 b) tr. p., zrušil podľa 1. odst. § 33 por. nov. rozsudky súdov nižších stolíc vo výroku o podriadení trestného činu pod ustanovenie § 353, č. 1 tr. z. a túto kvalifikáciu pominul.

Čís. 6060.

Právo novinárskej kritiky není právem, jehož výkon má na mysli § 6, odst. 1 zákona o ochraně cti.

Novinářská kritika podléhá i všeobecným ustanovením zákona o ochraně cti.

Pod ustanovení § 6, odst. 1 cit. zákona spadá i kritika výkonů činitelů veřejného života (úřední činnosti obecního starosty), pokud nevybočuje z mezí věcného posuzování takového výkonu, tedy pokud se zbytečně nedotýká osobní hodnoty a mravní kvality napadeného a pokud se jí neprojevuje postíženému nevážnost nebo opovržení.

(Rozh. ze dne 3. prosince 1937, Zm II 409/37.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl zmateční stížnosti soukromého žalobce do rozsudku krajského soudu, jímž byl obžalovaný uznán vinným přestupkem zanedbání povinné péče podle § 4 zákona č. 124/1924 Sb. z. a n. ve znění vyhlášky č. 145/1933 Sb. z. a n., pokud čelila proti výroku o vině, zrušil napadený rozsudek jako zmatečný v osvobozující části a důsledkem toho i ve výroku o trestu a ve výrocích s tím souvisících a vrátil věc nalézacímu soudu, aby ji v rozsahu zrušení znovu projednal a rozhodl, dbaje při tom pravoplatného odsuzujícího výroku o vině.

Z d ů v o d ů :

Zmateční stížnost soukromého žalobce je důvodná, pokud, čelíc proti osvobozující části rozsudkového výroku o vině, uplatňuje hmotněprávní zmatek podle § 281, č. 9 a) tr. ř.

Pokud byl soukromý žalobce v počátečných větách stíhaného článku obviňován, že jako obecní starosta prý svémocně nařídil, aby místní nezaměstnaní dostávali stravovací lístky jen za vykonání sou-